

Làmina 2

El Pla de Bages

0 0,5 1km

La proximitat de la metròpoli

1. El paisatge del Pla del Bages es caracteritzava antigament per la presència de terres de conreus clapejades de **petits pobles, masos i esglésies** com la de Sant Iscle i Santa Victòria. Durant el segle XIX la vinya era el conreu dominant d'aquestes terres. Amb l'arribada de la plaga de la fil·loxera, els cereals van esdevenir el conreu dominant fins a l'actualitat.

2. En aquest paisatge de secà, al segle XIV es va construir la **sèquia de Manresa**, de 26 km de longitud, que encara avui capta l'aigua del Llobregat per proveir la ciutat de Manresa i per regar els seus camps i hortes.

3. Els darrers anys, els antics pobles rurals del Pla de Bages, com **Santpedor** o **Sant Fruitós de Bages**, han experimentat un fort creixement urbà per donar acollida a nous habitants provinents de Manresa o de ciutats de l'àrea metropolitana de Barcelona. Com a conseqüència d'aquest creixement els nuclis urbans s'han eixamplat amb nous barris i urbanitzacions.

4. El Pla de Bages és actualment una cruïlla de comunicacions i una terra de pas. El travessen l'**eix Transversal**, important via que uneix les terres de Lleida amb Girona, i l'**eix del Llobregat**, que comunica el litoral barceloní amb els Pirineus. Els polígons industrials i comercials tendeixen a localitzar-se al llarg d'aquestes vies de comunicació.

5. Cada any, les explotacions de les **mines de sals potàssiques** de les poblacions de Sallent i de Balsareny generen més de tres milions de tones de residus salins. La seva acumulació forma relleus artificials en el paisatge i és la causa de la salinització del riu Llobregat, de les aigües subterrànies i de les fonts.

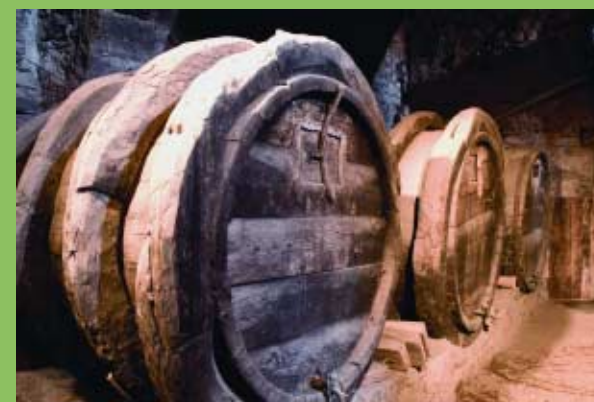
6. Les bones comunicacions de la comarca i la proximitat a l'àrea metropolitana de Barcelona han facilitat que força **polígons industrials i comercials** s'hi hagin instal·lat. En una sola població, Sant Fruitós de Bages, se n'hi compten tretze.

HORA 18:39:08

El Pla de Bages és el centre econòmic i demogràfic de la comarca del Bages i el lloc on es troben la majoria de les empreses importants dels diferents sectors de producció de la comarca. Hi viuen uns 100.000 habitants, més de la meitat de la població de la comarca; aquesta població té un creixement positiu a causa de l'arribada d'habitants de l'àrea metropolitana de Barcelona i per la immigració magribina, sud-americana i de l'est d'Europa.

Més de la meitat de la població activa del Pla de Bages treballa en el sector dels serveis, que es concentra especialment a Manresa. El sector secundari ocupa una tercera part de la població activa, especialment en el sector metal·lúrgic. La construcció agrupa la desena part dels treballadors, mentre que la població dedicada a activitats agrícoles i ramaderes és molt escassa perquè no arriba ni a l'1% del total.

Al Pla de Bages es creuen dues importants vies de comunicació: l'eix del Llobregat i l'eix Transversal. Aquest fet, juntament amb la proximitat a l'àrea metropolitana de Barcelona, ha ocasionat que en aquest sector de la comarca del Bages s'hagin situat molts polígons industrials, grans superfícies comercials i centres de distribució de mercaderies.

El passat vitivinícola

Abans de l'arribada de la fil·loxera l'any 1892, la vinya dominava el paisatge del Bages. Després de la plaga, el conreu va disminuir i, finalment, es van arrancar la majoria dels ceps. De tota manera, el paisatge conserva alguns vestigis de l'antic cultiu de la vinya i, els darrers anys, s'han replantat algunes vinyes per produir vins de qualitat.

Viure al voltant de l'església

El nucli antic de Sant Iscle i Santa Victòria encara conserva la fesomia dels petits pobles rurals pròpia del paisatge de la comarca fins fa cinquanta anys. L'església ocupava un lloc destacat al centre de la població. Les cases es distribuïen a l'entorn de l'església i al seu voltant s'estenien els camps de conreu, actualment ocupats pels nous creixements urbans i per polígons industrials.

El mercat a peu de carretera

Les grans superfícies i establiments comercials, situats a peu de carretera i amb els seus llampants rètols publicitaris, pretenen captar l'atenció dels possibles compradors però sovint tenen un impacte paisatgístic important. Representen un model diferent del comerç tradicional de caràcter urbà i estan lligats a la utilització de l'automòbil com a mitjà de transport.

Muntanyes salades

L'explotació de les mines de potassa ha comportat la modificació del paisatge a causa de la creació d'autèntiques muntanyes formades per munts de residus salins. Les aigües superficials dissolen aquestes sals i alteren la qualitat de les aigües de torrents, rieres i rius. El torrent de Soldevila, que passa a prop d'aquest runam salí, té un contingut salí major que el mar i la salinització afecta fins i tot el poble de Santpedor.

Làmina 2

El Pla de Bages

Làmines didàctiques de paisatge

- 1** Barcelona, 22@
La renovació del paisatge urbà
- 2** El Pla de Bages
La proximitat de la metròpoli
- 3** El Baix Llobregat
L'horta en zona urbana
- 4** La Costa Brava
El paisatge com a recurs turístic
- 5** La Garrotxa
Una ciutat dins un parc natural
- 6** El Priorat
La renovació d'un antic paisatge agrari
- 7** El Tarragonès
Un paisatge industrial
- 8** El Vallès
Ciutat compacta, ciutat difusa
- 9** La Ribera d'Ebre
El paisatge fluvial i la producció d'energia
- 10** El Segrià
Paisatge de regadiu en planes de secà
- 11** La Cerdanya
El paisatge de la frontera
- 12** La Vall d'Aran / Era Val d'Aran
El paisatge com a escenari turístic

Ciutat, territori, paisatge
Làmina 2

**El Pla
de Bages**
La proximitat
de la metròpoli

